

**REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA**

**Odjel gradske uprave za zdravstvo i
socijalnu skrb**

KLASA: 500-02/14-02/27

URBROJ: 2170/01-05-00-14-1

Rijeka, 10.11.2014.

**GRADONAČELNIKU GRADA RIJEKE
na razmatranje i usvajanje**

PREDMET: Informacija o učinkovitosti Socijalnog programa Grada Rijeke

Pripremila:
Mr.sc. Kristina Dankić, prof.

**PROČELNICA
Ankica Perhat, dipl.oec.**

Informacija o učinkovitosti Socijalnog programa Grada Rijeke

Uvod

Posljedice siromaštva dramatične su i dalekosežne, siromaštvo utječe na gotovo sva područja života. Neke od takvih posljedica jesu slabija zdravstvena skrb, niža razina obrazovanja, lošije plaćeni poslovi, lošiji uvjeti stanovanja, lošije socijalno funkcioniranje i u obiteljskom i izvanobiteljskom kontekstu te problemi vezani uz nasilje i ostala kriminalna ponašanja. Siromaštvo dovodi do gubitka samopoštovanja, ljutnje, anksioznosti, depresije, socijalne isključenosti i stigmatizacije.

Na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske, prikupljenih putem Ankete o dohotku stanovništva u Republici Hrvatskoj u 2012. godini, stopa teške materijalne deprivacije iznosi nešto više od 15%. Teška materijalna deprivacija podrazumijeva da osoba živi u kućanstvu koje zbog financijskih razloga ne može zadovoljiti najmanje četiri od Eurostatovih devet stavaka mjerila za siromaštvo: 1. nije u mogućnosti platiti kredit i/ili režije, 2. nema novaca za ogrjev, 3. ne može podmiriti iznenadne troškove, 4. ne može si priuštiti meso, ribu ili odgovarajuću proteinsku hranu svaki drugi dan, 5. ne može si omogućiti najmanje tjedan dana odmora godišnje izvan mjesta stanovanja, 6. ne može si priuštiti automobil, 7. ne može si priuštiti stroj za pranje rublja, 8. ne može si priuštiti TV u boji ili 9. ne može si priuštiti telefon.

Nadalje, u 2012. godini u Republici Hrvatskoj zabilježeno je 28% osoba koje žive u kućanstvima koja su u posljednjih 12 mjeseci kasnila s plaćanjem računa za režije zbog financijskih poteškoća, 62% osoba koje žive u kućanstvima kojima su ukupni troškovi stanovanja znatno financijsko opterećenje, 10% osoba živi u kućanstvima koja si ne mogu priuštiti adekvatno grijanje u najhladnijim mjesecima, 71% osoba živi u kućanstvima koja ne mogu platiti tjedan dana godišnjeg odmora izvan kuće za sve članove svoga kućanstva, 67% osoba živi u kućanstvima koja nisu u mogućnosti podmiriti neočekivan financijski izdatak, a 16% osoba žive u kućanstvima koja si ne mogu svaki drugi dan priuštiti obrok koji sadrži meso, piletinu, ribu (ili vegetarijanski ekvivalent).

Prag rizika od siromaštva u 2012. za jednočlano kućanstvo u Republici Hrvatskoj iznosio je 24 122 kune na godinu (cca. 2 010 kuna mjesečno), a za kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece mlađe od 14 godina 50 656 kuna na godinu (cca. 4 221 kuna mjesečno).

Stopa rizika od siromaštva u 2012. iznosi 20,5% (osobe koje imaju dohodak ispod praga siromaštva). Od zemalja članica EU veću stopu siromaštva imaju samo Grčka (23,1%), Španjolska (22,2%), Rumunjska (22,6%) i Bugarska (21,2%). Stopa rizika od siromaštva u 2012. godini, prema statusu vlasništva stana, veća je kod stanara (24,9%)

nego kod vlasnika stanova (20,4%), prema dobi najviša je kod osoba u dobi od 65 i više godina te iznosi 26,5%. U toj je dobnoj skupini razlika prema spolu najveća – stopa rizika od siromaštva kod žena iznosi 30,4%, a kod muškaraca 21,1%. Stopa rizika od siromaštva prema radnoj aktivnosti osoba starijih od 18 godina najveća je za nezaposlene osobe i iznosi 42,9%, a prema intenzitetu rada kod kućanstava s vrlo niskim intenzitetom rada, što znači da radno sposobne osobe u kućanstvu uopće ne rade ili rade do 20% od ukupnog broja mjeseci u kojima su mogli raditi. Stopa rizika od siromaštva za ta kućanstva iznosi 52,2% za kućanstva bez uzdržavane djece a 70,6% za kućanstva s uzdržavanom djecom. U kućanstvima bez uzdržavane djece najveća stopa rizika od siromaštva zabilježena je kod jednočlanih kućanstva (39,5%), a posebice ako je riječ o ženi (42,7%) ili osobi starijoj od 65 godina (41,3%). Među kućanstvima s uzdržavanom djecom najviše stope rizika od siromaštva bilježe se kod kućanstava koje čini jedan roditelj s jednim ili više uzdržavane djece (40,4%) i kućanstava s dvije odrasle osobe i troje ili više djece (29,1%).

Za zadovoljavanje temeljnih potreba populacija koje vlastitim radom ili resursima članova obitelji te potrebe ne mogu zadovoljiti, oblikovani su različiti sustavi socijalne pomoći. Socijalna zaštita sustav je programa pomoći i usluga koji ljudima omogućuju zadovoljavanje onih socijalnih, ekonomskih, obrazovnih i zdravstvenih potreba koje su temeljne i za pojedinca i za održavanje društvene zajednice. U tom je smislu socijalna zaštita vrlo širok koncept koji je povezan s općom dobrobiti svih pojedinaca u društvu. U užem smislu socijalna zaštita najčešće se izjednačava s pojmom socijalne sigurnosti te obuhvaća raznorodni skup politika i mjera kojima je cilj smanjiti siromaštvo i ranjivost pojedinaca koji nisu sposobni raditi zbog kronične bolesti, trajne invalidnosti ili starosti te zaštititi najveći dio stanovništva od određenih životnih rizika kao što su nezaposlenost, bolest, smrt hranitelja itd.

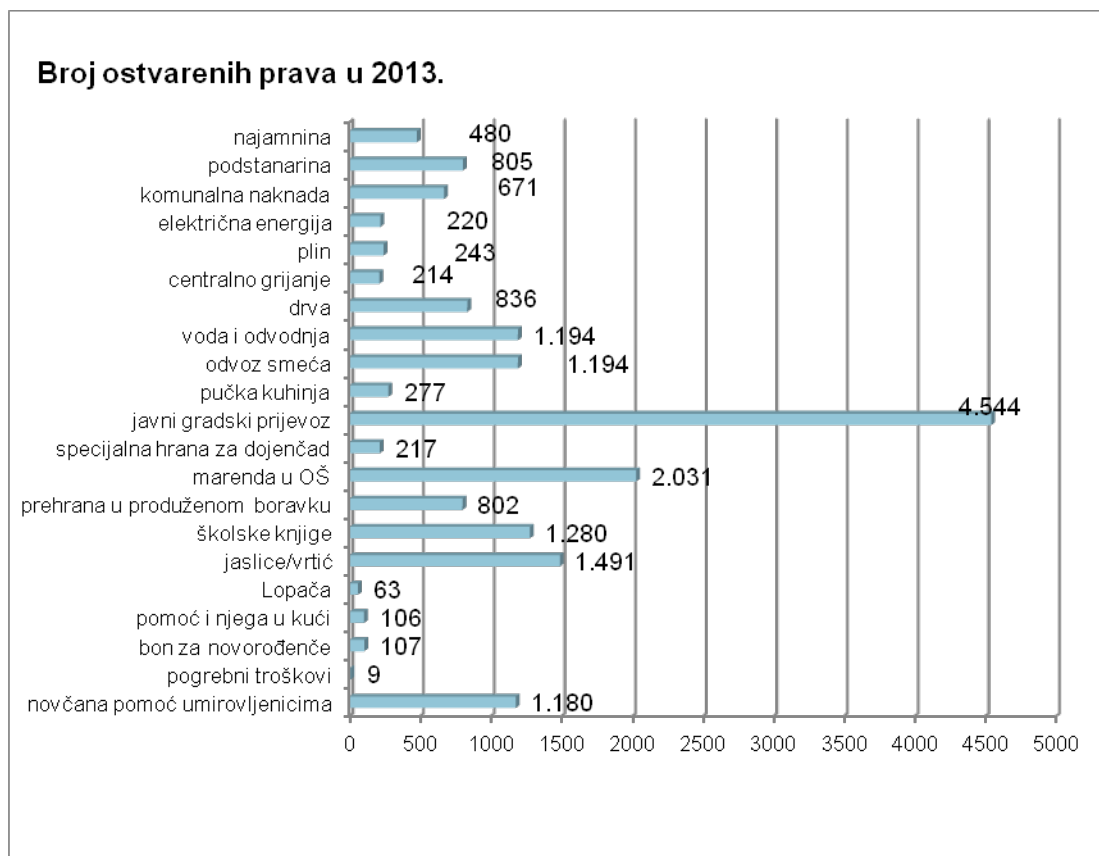
Na individualnoj razini primarne funkcije takvih sustava jesu prevencija siromaštva, socijalizacija rizika, promocija socijalne uključenosti, socijalne integracije i socijalne dobrobiti. Takvi sustavi imaju važne implikacije i na socijalnom planu. Osim što potiču socijalnu koheziju, sustav socijalne zaštite može se koristiti i za poboljšanje ekonomske efikasnosti kao i za ekonomsko restrukturiranje (npr. smanjenje osobnih i društvenih posljedica nezaposlenosti ukidanjem zastarjele proizvodnje). Sustav socijalne zaštite često je i mehanizam putem kojega se nastoji utjecati na promjene u ponašanju ljudi (npr. poticanje štednje za mirovinu naspram povećanog trošenja tijekom radnog vijeka).

Grad Rijeka kao jedinica lokalne samouprave nadležan je za obavljanje poslova iz lokalnog djelokruga vezanih za socijalnu skrb, kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN br. 33/01, 60/01-vjerodostojno tumačenje, 106/03, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13). U skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi, Grad Rijeka dužan je građanima koji primaju državnu

zajamčenu minimalnu pomoć pri Centru za socijalnu skrb Rijeka, osigurati ostvarivanje prava na podmirenje troškova stanovanja (najamnina, komunalna naknada, električna energija, plin, centralno grijanje, voda i odvodnja te odvoz smeća) i prava na besplatnu prehranu u pučkoj kuhinji. Ovoj se kategoriji građana osiguravaju i druga socijalna prava (naknada troškova organizirane prehrane za djecu polaznike osnovne škole i dojenčad kojoj treba specijalna hrana, javnoga gradskog prijevoza, boravka djece u jaslicama i vrtiću, zdravstvenih i socijalnih usluga i jednokratnih potpora u posebnim životnim situacijama kao što su rođenje ili smrt člana kućanstva) radi sprječavanja njihove socijalne isključenosti.

Pojedina prije navedena prava ili oblici pomoći te neka dodatna (novčana pomoć za umirovljenike) osiguravaju se i drugim kategorijama socijalno ugroženih građana Rijeke kao što su kućanstva s prihodima nižim od onih koji su na gradskoj razini definirani kao minimalni za određeni broj članova kućanstva, određene kategorije stradalnika rata, teško bolesnih osoba, osoba s invaliditetom i darivatelja krvi te primatelji dječjeg doplatka i umirovljenici.

U 2013. godini gradskim socijalnim mjerama zaštićena su 10.292 korisnika koja su ostvarila ukupno 17.964 prava na različite oblike pomoći. U prosjeku svaki je korisnik (kućanstvo ili član kućanstva) ostvario 1,7 prava od ukupno 18 prava osiguranih Odlukom o socijalnoj skrbi (raspon osiguranih prava za pojedine skupine korisnika kreće se od jednog do petnaest prava koja potencijalno mogu ostvarivati korisnici zajamčene minimalne naknade i korisnici prema uvjetu prihoda).

Među nositeljima prava, 37% je muškaraca i 63% žena, njihova je prosječna dob 46 godina (najstariji korisnik ima 98 godina). S obzirom na radnu aktivnost, 48% ih je radno neaktivnih (učenici, studenti, kućanice, umirovljenici, radno nesposobne odrasle osobe), 31% je nezaposlenih i 21% zaposlenih osoba. Za provedbu mjera iz gradske Odluke o socijalnoj skrbi, protekle je godine utrošena 881.948,31 kuna na teret proračuna gradskih komunalnih društava (Čistoća, Energo, Vodovod i kanalizacija, Kozala) te 29.111.750,60 kuna iz gradskog proračuna. Ukupno je, dakle, za zaštitu socijalno ugroženih građana utrošeno 29.993.698,91 kuna, odnosno 2.914,27 kuna po korisniku godišnje.

Da bi se ustanovilo u kojoj mjeri ostvaruju svoju ulogu, sustavi socijalne skrbi trebaju se periodično evaluirati. Ta analiza treba utvrditi koje su mjere učinkovite u rješavanju određenoga socijalnog problema, a koje nisu, zbog čega određene mjere ne funkcioniraju te kako se sustav može promijeniti da bi djelovao bolje.

Rezultati i preporuke istraživanja učinkovitosti Socijalnog programa Grada Rijeke

U suradnji s Odsjekom za psihologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci, od prosinca 2013. do travnja 2014. ispitivana je učinkovitost socijalnih mjera usmjerenih zaštititi socijalno ugroženih građana Rijeke iz perspektive korisnika. Nastojalo se, naime, ispitati zadovoljstvo korisnika gradskim socijalnim mjerama usmjerenima njihovoj zaštiti, od kojih se neke mogu svrstati u mjere sprječavanja siromaštva prema Eurostatovim kriterijima i gradskim uvjetima dobivanja pomoći koji uzimaju u obzir dohodak kućanstva (npr. podmirenje troškova stanovanja, pučka kuhinja, pogrebni troškovi, poklon-bon za novorođenče), a druge u mjere sprječavanja socijalne isključenosti (npr. podmirenje troškova javnog prijevoza, boravka u jaslicama ili vrtiću, produženi boravak) namijenjene, primjerice, stradalnicima rata ili osobama s invaliditetom. Namjera je bila i identificirati rizične skupine korisnika s obzirom na određene indikatore uspješnosti socijalne zaštite građana (percepcija općega zdravstvenog stanja, doživljaj stresa, percepcija socijalne isključenosti i osjećaj zadovoljstva životom). Jedan od ciljeva istraživanja bio je i predlaganje mjera za poboljšanje socijalne zaštite pojedinih kategorija korisnika.

Istraživanje je provedeno na reprezentativnom uzorku od 791 korisnika gradske socijalne pomoći, u dobi od 19 do 88 godina života, koji gradsku socijalnu pomoć primaju u prosjeku pet godina.

Za svaku kategoriju korisnika, definiranu uvjetima za dobivanje pomoći, utvrđeno je kojim su postojećim oblicima pomoći korisnici zadovoljni, odnosno nezadovoljni (vidi tablicu 1.). Tako su, primjerice, korisnici zajamčene minimalne naknade najzadovoljniji naknadom za podstanarinu, naknadom za marendu učenika u osnovnoj školi i produženim boravkom u osnovnoj školi, naknadom za smještaj djeteta u jaslice ili vrtić te poklon-bonom za školske

udžbenike. Ta bi prava svakako trebalo i u budućnosti zadržati. Ova je skupina korisnika najmanje zadovoljna (riječ je o manje od 10% korisnika koji su izrazili nezadovoljstvo) naknadom za javni gradski prijevoz, naknadom za podstanarinu i naknadom za električnu energiju, koje su im nedovoljne. Trebalo bi eventualno razmotriti promjene oblika pomoći kojima su pojedine skupine korisnika najnezadovoljnije. Imajući na umu da je glavni razlog nezadovoljstva taj što im je ta vrsta pomoći nedovoljna i što je nisu u stanju koristiti, trebalo bi za dio korisnika razmotriti povećanje određene pomoći, a za dio njezino ukidanje ili značajnu prilagodbu (npr. djetetu koje ostvaruje pravo na marendu u osnovnoj školi na temelju uvjeta osobne invalidnine, a zbog zdravstvenih razloga ima potrebu za drugačijim načinom prehrane, trebalo bi osigurati marendu prilagođenu njegovim potrebama).

Pokazalo se da neke skupine korisnika (korisnici zajamčene minimalne naknade i oni koji ispunjavaju gradski uvjet prihoda) ne dobivaju određenu nužnu pomoć na koju imaju pravo (npr. naknada za električnu energiju i komunalne usluge). Ako je razlog nedovoljna informiranost, trebalo bi raditi na njezinu povećanju, a ako je riječ o nezadovoljavanju nekih specifičnih uvjeta, trebalo bi razmotriti mjere kojima bi se olakšalo dobivanje takve pomoći (sniziti određene kriterije, pojednostavniti postupak za dobivanje pomoći, smanjiti administrativne prepreke i sl.).

Najrizičnijim skupinama korisnika pokazali su se očekivano korisnici zajamčene minimalne naknade te osobe koje dobivaju socijalnu pomoć temeljem uvjeta prihoda i posebnog uvjeta, ali i podskupine korisnika bez djece u kućanstvu, samci, osobe u dvočlanim kućanstvima, nezaposlene i radno neaktivne osobe (prije svega umirovljenici i kućanice). Takvi korisnici imaju lošije rezultate na mjerama socijalne isključenosti, zadovoljstva životom, izloženosti stresu i općenitoga zdravstvenog stanja nego druge skupine korisnika. Pri planiranju proširenja socijalnih prava, prednost bi svakako trebalo dati tim skupinama.

Općenito, korisnici gradskoga socijalnog programa iskazuju da imaju problema s korištenjem energenata (električna energija) i pokrivanjem režijskih troškova, i tu pomoć sve kategorije korisnika smatraju najpotrebnijom. Uz to, više od 50% korisnika navodi da ih novčani razlozi sprječavaju da se pravilno hrane (nemaju dovoljno hrane, nisu u mogućnosti kupovati zdrave namirnice i sl.), da nisu u mogućnosti nabaviti primjerenu sezonsku odjeću i obuću kada im je potrebna, ne mogu održavati stambeni prostor u kojem žive (ne mogu ga redovito ličiti, ne mogu poboljšati energetska učinkovitost prostora, nemaju sredstava za uređenje okućnice i sl.), nisu u mogućnosti nabavljati, pa čak ni popravljati kućanske uređaje (štednjak, hladnjak, perilice i sl.) i namještaj. Pri razvijanju gradskoga socijalnog programa trebalo bi razmotriti uvođenje oblika pomoći koji bi odgovorili na navedene potrebe svake skupine korisnika kako bi ih se učinkovitije zaštitilo i povećalo njihovo zadovoljstvo socijalnom zaštitom (vidi tablicu 2.).

S obzirom na to da je stvorena početna baza podataka, omogućeno je daljnje praćenje indikatora uspješnosti socijalne zaštite korisnika Socijalnog programa Grada Rijeke te evaluacija mjera koje će Grad poduzeti radi poboljšanja zaštite socijalno ugroženih skupina građana.

Slijedom toga, Gradonačelniku Grada Rijeke predlaže se donošenje sljedećeg

z a k l j u č k a

1. Prihvća se informacija o učinkovitosti Socijalnog programa Grada Rijeke.
2. Zadužuje se Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb za izradu dugoročne strategije socijalne skrbi Grada Rijeke u skladu s rezultatima Istraživanja o učinkovitosti Socijalnog programa Grada Rijeke i Strategijom borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014.-2020.).

Tablica 1. Postojeći oblici pomoći kojima je najveći broj korisnika zadovoljan, odnosno nezadovoljan

Uvjeti za dobivanje pomoći	Oblici pomoći kojima je najveći broj korisnika zadovoljan	Oblici pomoći kojima je najveći broj korisnika nezadovoljan
Zajamčena minimalna naknada	1. podstanarina 2. prehrana u produženom boravku 3. marenda u OŠ 4. smještaj u jaslice i vrtić 5. poklon-bon za školske udžbenike	1. javni gradski prijevoz 2. podstanarina 3. električna energija
Osobna invalidnina/doplatak za pomoć i njegu	1. prehrana u produženom boravku 2. marenda u OŠ 3. poklon-bon za školske udžbenike 4. smještaj u bolnici Lopača 5. pogrebne usluge 6. specijalni prijevoz za invalide	1. pomoć i njega 2. marenda u OŠ 3. prehrana u produženom boravku
Uvjet prihoda	1. najamnina 2. komunalne usluge 3. prehrana u produženom boravku 4. marenda u OŠ 5. smještaj u jaslice i vrtić 6. smještaj u bolnici Lopača 7. pogrebne usluge	1. javni gradski prijevoz 2. podstanarina
Uvjet darivanja krvi	1. javni gradski prijevoz	1. javni gradski prijevoz
Uvjet tjelesnog oštećenja	1. javni gradski prijevoz	1. javni gradski prijevoz
Posebni uvjet	1. hrana za dojenče 2. prehrana u produženom boravku 3. smještaj u jaslice i vrtić 4. poklon-bon za novorođenče	1. javni gradski prijevoz
Uvjet dječjeg doplatka	1. smještaj u jaslice i vrtić	1. smještaj u jaslice i vrtić
Uvjet osobna mirovina	1. javni gradski prijevoz	1. novčana potpora za umirovljenike

Tablica 2. Proširenje lepeze oblika socijalne pomoći za skupine korisnika koji dobivaju gradsku pomoć te za rizične skupine korisnika

Skupine ispitanika	Najneophodnije postojeće pomoći	Najneophodniji novi oblici pomoći	
		s obzirom na udio korisnika	s obzirom na izrazito visoke procjene neophodnosti
ZMN	<ol style="list-style-type: none"> 1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga 	<ol style="list-style-type: none"> 1. dostupnost pravilne prehrane 2. nabava odjeće i obuće 3. održavanje kućanskih uređaja i održavanje stambenog prostora 	<ol style="list-style-type: none"> 1. nabava odjeće i obuće 2. održavanje stambenog prostora 3. zdravstvena skrb 4. dostupnost pravilne prehrane 5. provođenje slobodnog vremena 6. pomaganje nemoćnom ili starom članu obitelji 7. osiguranje rasonode djetetu 8. pružanje adekvatnog obrazovanja djetetu 9. osiguranje primjerenog stambenog prostora 10. popravci ili nabava novih kućanskih uređaja i namještaja 11. korištenje energenata 12. putovanja (ljetovanja, zimovanja i sl.); 13. dodatno obrazovanje odraslih 14. osiguranje potrebnog u posebnim životnim situacijama
Osobna invalidnina/doplatak za pomoć i njegu	<ol style="list-style-type: none"> 1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga 	<ol style="list-style-type: none"> 1. održavanje kućanskih uređaja 2. održavanje stambenog prostora 3. nabava odjeće i obuće 	<ol style="list-style-type: none"> 1. korištenje energenata 2. putovanja 3. dodatno obrazovanje odraslih 4. osiguranje potrebnog u posebnim životnim situacijama
Uvjet prihoda	<ol style="list-style-type: none"> 1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga 	<ol style="list-style-type: none"> 1. dostupnost pravilne prehrane 2. održavanje kućanskih uređaja 3. održavanje stambenog prostora i nabava odjeće i obuće 	<ol style="list-style-type: none"> 1. popravci ili nabava novih kućanskih uređaja i namještaja 2. održavanje stambenog prostora 3. provođenje slobodnog vremena 4. pomaganje nemoćnom ili starom članu obitelji 5. osiguranje rasonode djetetu 6. osiguranje primjerenog stambenog prostora 7. korištenje energenata 8. putovanja

			<ul style="list-style-type: none"> 9. dodatno obrazovanje odraslih 10. osiguranje potrebnog u posebnim životnim situacijama
Uvjet darivanja krvi	<ul style="list-style-type: none"> 1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga 	<ul style="list-style-type: none"> 1. nabava odjeće i obuće 2. održavanje kućanskih uređaja 3. održavanje stambenog prostora 	<ul style="list-style-type: none"> 1. osiguranje rasonode djetetu 2. pružanje adekvatnog obrazovanja djetetu 3. korištenje energenata 4. putovanja 5. dodatno obrazovanje odraslih 6. osiguranje potrebnog u posebnim životnim situacijama
Uvjet tjelesnog oštećenja	<ul style="list-style-type: none"> 1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga 	<ul style="list-style-type: none"> 1. održavanje stambenog prostora 2. održavanje kućanskih uređaja 3. nabava odjeće i obuće i primjerena zdravstvena skrb 	<ul style="list-style-type: none"> 1. pomaganje nemoćnom ili starom članu obitelji 2. putovanja 3. dodatno obrazovanje odraslih 4. osiguranje potrebnog u posebnim životnim situacijama
Posebni uvjet	<ul style="list-style-type: none"> 1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga 	<ul style="list-style-type: none"> 1. održavanje kućanskih uređaja 2. putovanja 3. održavanje stambenog prostora 	<ul style="list-style-type: none"> 1. putovanja
Uvjet dječjeg doplatka	<ul style="list-style-type: none"> 1. troškovi električne energije 2. udžbenici za OŠ 3. marenda u OŠ 	<ul style="list-style-type: none"> 1. putovanja 2. održavanje kućanskih uređaja 3. održavanje stambenog prostora i provođenje slobodnog vremena 	<ul style="list-style-type: none"> 1. korištenje energenata 2. putovanja 3. dodatno obrazovanje odraslih
Uvjet osobna mirovina	<ul style="list-style-type: none"> 1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga 	<ul style="list-style-type: none"> 1. dostupnost pravilne prehrane 2. održavanje kućanskih uređaja 3. održavanje stambenog prostora 	<ul style="list-style-type: none"> 1. osiguranje rasonode djetetu 2. pružanje adekvatnog obrazovanja djetetu 3. korištenje energenata 4. putovanja 5. dodatno obrazovanje odraslih 6. osiguranje potrebnog u posebnim životnim situacijama
Osobe bez djece mlađe od 18 godina u kućanstvu	<ul style="list-style-type: none"> 1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga 	<ul style="list-style-type: none"> 1. dostupnost pravilne prehrane 2. održavanje kućanskih uređaja 3. održavanje stambenog prostora 	<ul style="list-style-type: none"> 1. nabava sezonske odjeće i obuće 2. provođenje slobodnog vremena 3. pomaganje nemoćnom ili starom članu obitelji 4. osiguranje rasonode djetetu 5. održavanje stambenog prostora 6. popravci ili nabava novih kućanskih uređaja i namještaja 7. korištenje energenata

			8. putovanja 9. dodatno obrazovanje odraslih 10. osiguranje potrebnog u posebnim životnim situacijama
Samci	1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga	1. dostupnost pravilne prehrane 2. održavanje kućanskih uređaja i održavanje stambenog prostora 3. nabava odjeće i obuće	1. zdravstvena skrb 2. dostupnost pravilne prehrane 3. nabava sezonske odjeće i obuće 4. provođenje slobodnog vremena 5. pomaganje nemoćnom ili starom članu obitelji 6. osiguranje rasonode djetetu 7. osiguranje primjerenog stambenog prostora 8. održavanje stambenog prostora 9. popravci ili nabava novih kućanskih uređaja i namještaja 10. korištenje energenata 11. putovanja 12. dodatno obrazovanje odraslih 13. osiguranje potrebnog u posebnim životnim situacijama
Osobe koje žive u dvočlanim kućanstvima	1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga	1. dostupnost pravilne prehrane 2. održavanje kućanskih uređaja i održavanje stambenog prostora 3. nabava odjeće i obuće	1. provođenje slobodnog vremena 2. pomaganje nemoćnom ili starom članu obitelji 3. osiguranje rasonode djetetu 4. pružanje adekvatnog obrazovanja djetetu 5. osiguranje primjerenog stambenog prostora 6. održavanje stambenog prostora 7. popravci ili nabava novih kućanskih uređaja i namještaja 8. korištenje energenata 9. putovanja 10. dodatno obrazovanje odraslih 11. osiguranje potrebnog u posebnim životnim situacijama
Nezaposlene osobe	1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga	1. dostupnost pravilne prehrane 2. održavanje kućanskih uređaja i održavanje stambenog prostora 3. nabava odjeće i obuće	1. nabava sezonske odjeće i obuće 2. provođenje slobodnog vremena 3. pomaganje nemoćnom ili starom članu obitelji 4. osiguranje rasonode djetetu 5. pružanje adekvatnog obrazovanja djetetu

			<ol style="list-style-type: none"> 6. osiguranje primjerenog stambenog prostora 7. održavanje stambenog prostora 8. popravci ili nabava novih kućanskih uređaja i namještaja 9. korištenje energenata 10. putovanja 11. dodatno obrazovanje odraslih 12. osiguranje potrebnog u posebnim životnim situacijama
Radno neaktivne osobe (umirovljenici, kućanice, studenti)	<ol style="list-style-type: none"> 1. troškovi električne energije 2. troškovi komunalnih usluga 3. novčana potpora za umirovljenike 	<ol style="list-style-type: none"> 1. dostupnost pravilne prehrane 2. održavanje kućanskih uređaja i održavanje stambenog prostora 3. nabava odjeće i obuće 	<ol style="list-style-type: none"> 1. skrb o nemoćnom ili starom članu obitelji 2. korištenje energenata 3. putovanja 4. dodatno obrazovanje odraslih 5. osiguranje potrebnog u posebnim životnim situacijama